

MARZENA GŁODEK

PAP SŁUPSK

GIOVANNI RUCELLAI¹

O PIĘKNOŚCI I STAROŻYTNYCH BUDOWLACH RZYMU

Tekst poniższy jest fragmentem wspomnień, które Giovanni Rucellai zebrał w 1457 roku w swojej książce *Zibaldone quaresimale* („Zapiski wielkopostne”). Adresatami *Zapisków...* byli jego synowie Bernardo i Pandolfo. Przetłumaczony fragment pochodzi z rozdziału pt. *Che vuole dire giubileo e delle bellezze e anticaglia di Roma*. Tekst w: *Codice Topografico della Città di Roma*, Roma 1953, t. IV, s. 399-419.

Jubileusz, który urząda się raz na 50 lat, oznacza całkowite odpuszczenie grzechów dla tych, którzy w owym roku zatrzymają się w Mieście na czas około piętnastu dni i każdego dnia będą nawiedzać cztery kościoły, to jest San Pietro, San Paolo, San Giovanni in Laterano i Santa Maria Maggiore.

W roku 1449 znalazłem się razem z moją rodziną w mieście Perugia, z obawy przed dżumą, która dotknęła nasze miasto Florencję i, jako że był początek Jubileuszu², postanowiłem udać się do Rzymu, aby skorzystać z łaski przebaczenia i z imieniem Boga wyjechałem z Perugii 10 lutego 1449 roku w towarzystwie zacnej pamięci Wawrzyńca, syna wielmożnego Palla Strozzi³, mojego szwagra, i Domini-

¹ Giovanni Rucellai (1403-1481), pochodził z zamożnej rodziny florenckich kupców. Zgromadził ogromny majątek; był trzecim pod względem zamożności mieszkańcem Florencji oraz znanym protektorem artystycznych przedsięwzięć w mieście; m.in. ufundował marmury na ozdobienie fasady kościoła S. Maria Novella, kaplicę w kościele św. Pankracego, willę w Poggio a Caiano oraz wspinała rodową siedzibę wg projektu jednego z najbardziej znanych architektów renesansu L.B. Albertiego. W 1466 roku jego najstarszy syn Bernardo poślubił Nanninę de' Medici wnuczkę rządzącego Florencją Kosmy Starszego. B. Beuys, *Florencja świat miasta – miasto świata. Życie miejskie w latach od 1200 do 1500*. Warszawa 1995, s. 191-192.

² Był to szósty Rok Święty, proklamowany przez papieża Mikołaja V (1447-1455) bullą *Immensa et innumerabilia* 29 stycznia 1449 roku, nazywany „złotym rokiem”, ponieważ po raz pierwszy otwarto jako bramę jubileuszu, oprócz wrót w Bazylice św. Jana na Lateranie, Złote Wrota w Bazylice św. Piotra. A. Paita, *La vita quotidiana a Roma negli Anni Santi*, Milano 1999, s. 103; C. Rendina, *Storia insolita di Roma*, Roma 2001, s. 323.

³ Palla Strozzi (1373-1462), jeden z najbogatszych obywateli Florencji, słynny kolekcjoner starożytnych rękopisów i mecenas sztuki. Skłócony z rządzącymi miastem Medyceuszami został w 1434 roku wygnany z Florencji, zmarł na wygnaniu w Padwie. B. Beuys, *Florencja*, s. 185.